

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2508/2016
02.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Тијана Милутиновић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Горан Ж. Радовановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3412/15 од 05.05.2016.године, у седници већа одржаној 02.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3412/15 од 05.05.2016.године и Првог основног суда у Београду П1 3216/10 од 02.04.2015.године, у делу у којем је одбијен тужбени захтев тужиоца, тако што се поништава решење о отказу уговора о раду туженог „ББ“ без броја од 15.01.2009.године, као незаконито и обавезује се тужени да тужиоца врати на рад на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способности, те се утврђује да је тужилац АА засновао радни однос на неодређено време код туженог, а што је тужени дужан да призна и трпи.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3412/15 од 05.05.2016.године у другом ставу изреке, тако што се обавезује тужени да тужиоцу надокнади трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу надокнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3216/10 од 02.04.2015.године, у првом ставу изреке, одбијен је као неоснован део тужбеног захтева тужиоца, којим је тражио да се поништи решење о отказу уговора о раду без броја од 15.01.2009.године као незаконито и да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад, на радном месту које одговара његовој стручној спреми, знању и способности. У ставу другом, одбијен је део тужбеног захтева, којим је тужилац тражио да се утврди да је засновао радни однос на неодређено време код туженог, што је тужени дужан да призна и трпи, као неоснован. У ставу трећем обавезан је

тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене зараде, односно неисплаћене накнаде зараде за прековремени рад, рад ноћу и рад у време државних празника исплати износ са каматом као у њеном садржају. У ставу четвртном изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати на име трошкова парничног поступка износ од 128.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3412/15 од 05.05.2016.године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у првом, другом и четвртном ставу изреке. У другом ставу изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) и нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеним чињеницама, тужилац је са туженим закључио Уговор о раду 30.12.2005.године. Тим уговором о раду тужилац је засновао радни однос код послодавца, где ће обављати помоћне послове на бензинским станицама, са занимањем ... на одређено време са пуним радним временом у трајању најдуже до 15.11.2006.године, те ће почети са радом 01.01.2006.године. Решењем о отказу уговора о раду од 15.11.2006.године, тужиоцу је отказан уговор о раду због истека рока за који је заснован радни однос на одређено време и тужиоцу је престао радни однос даном достављања тог решења. Тужилац је са туженим закључио Уговор о раду 16.11.2006.године и у том уговору је наведено да је закључен уговор о обављању привремених и повремених послова са тужиоцем, на којим ће тужилац за потребе послодавца обављати привремене, повремене, сезонске и сличне послове у зависности од потребе посла на објектима где послодавац врши услуге и где послодавац има службени простор. Решењем о отказу уговора о обављању привремених и повремених послова од 28.02.2007.године, тужиоцу на помоћним пословима на бензиској станици се отказује уговор о обављању привремених и повремених послова од 16.11.2006.године, а због истека рока на који је заснован и престанка потребе са даном 28.02.2007.године. Дана 01.03.2007.године, између тужиоца и туженог је закључен уговор о раду, којим уговором тужилац ће обављати послове радног места помоћни послови на бензиским станицама за који се захтева трећи степен стручне спреме, а задатак тужиоца је да помаже продавцима на бензинским станицама приликом пријема, истоваара и да складишти робу. Решењем о отказу уговора о раду од 29.02.2008.године, тужиоцу је отказан уговор о раду од 01.03.2007.године због истека рока за који је заснован радни однос на одређено време. Дана 01.03.2008.године, између тужиоца и туженог је закључен уговор о обављању привремених и повремених послова. Тим уговором је прописано да ће извршилац посла за потребе послодавца обављати привремене, повремене, сезонске и сличне послове у зависности од потребе посла, на објектима где послодавац врши

услуге и где послодавац има службени простор. Решењем о отказу уговора о обављању привремених и повремених послова од 30.04.2008.године, тужиоцу се отказује уговор од 01.03.2008.године, због истека рока на који је заснован и престанка потребе са даном 30.04.2008.године. Дана 01.05.2008.године, тужилац и тужени су закључили уговор о раду, по ком уговору је посао тужиоца да обавља помоћне послове на бензинским станицама, уговор је закључен на одређено време почев од 01.05.2008.године, а најдуже до 30.04.2009.године. Решењем о отказу уговора о раду од 15.01.2009.године, тужиоцу је престао радни однос са даном 15.01.2009.године.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је Уговор о раду од 01.05.2008.године закључен на одређено време почев од 01.05.2008.године, а најдуже до 30.04.2009.године и да је тужени отказао уговор о раду тужиоцу дана 15.01.2009.године због смањеног обима посла, односно у законском року, те да из тих разлога није основан тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да суд поништи решење о отказу уговора о раду од 15.01.2009.године и тужиоца врати на рад. Одлучујући о делу тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да суд утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог, нижестепени су закључили да тај захтев није основан из разлога што су сви уговори које је тужилац закључио са туженим били на одређено време, као и да тужилац није радио код туженог 5 радних дана након истека уговора о раду, нити без закљученог уговора о раду на основу кога би дошло до преображаја у радни однос на неодређено време. Судови сматрају да нису испуњени услови из члана 37. Закона о раду, да се утврди да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време.

По оцени Врховног касационог суда, закључак нижестепених судова се не може прихватити, па се у ревизији основано указује на погрешну примену материјалног права.

Према одредби члана 37. став 1. Закона о раду, радни однос заснован на одређено време непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. Тужилац је у овом случају непрекидно радио на истоврсним пословима дуже од 12 месеци, па су се стекли услови из члана 37. став 4. Закона о раду за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. Сви закључени уговори између тужиоца и туженог се у конкретном случају имају сматрати једним уговором јер у погледу битних елемената свих уговора (врста посла који тужилац обавља) нема разлике. Ако би се у случају обављања истоврсних послова код рада на истоврсним пословима код истог послодавца сваки закључени уговор третирао као посебан уговор, закон би био злоупотребљаван па би послодавац могао да изигра правило о временском ограничењу рада на одређено време из члана 37. Закона о раду. У уговорном праву злоупотреба права је забрањена (члан 13. ЗОО). То правило се супсидијерно примењује и у материји радног права, јер је уговор о раду врста грађанскоправног уговора по свом пореклу и на њега се примењују начела која важе за уговорно право у општем режиму. Како је тужилац код туженог почев од 14.11.2005.године па све до 15.01.2009.године радио на истоврсним пословима, испуњени су услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. Из наведених разлога, основан је захтев тужиоца да се поништи отказ уговора о раду од 15.01.2009.године, имајући у виду да се ради о радном односу на неодређено време, који се може отказати само на законом

прописан начин (члан 179. до 185. Закона о раду). Стога, основан је и захтев тужиоца да га тужени врати на рад применом одредбе члана 191. Закона о раду.

На основу одредбе члана 161. став 2. ЗПП, тужиоцу су досуђени трошкови жалбеног и ревизијског поступка у износима наведеним у изреци ревизијске одлуке.

На основу одредбе члана 407. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић